

Dato: 14. september 2026
Sagsnr.: 25/04324
Klagenr.: 1073630
Sagsbehandler: SOBI

AFGØRELSE FRA MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

ÆNDRING af lovliggørende dispensation i sag om terrasse, trappe og terrænregulering i beskyttet sø i Hedensted Kommune

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 1, jf. 65, stk. 2, jf. § 78, stk. 1.¹

Miljø- og Fødevareklagenævnet ændrer Hedensted Kommunes afgørelse af 9. april 2025 om lovliggørende dispensation til terrasse, trappe og terrænregulering i beskyttet sø på matr.nr. 2m, Remmerslund By, Hedensted, beliggende Remmerslundvej 32, 8722 Hedensted, til et afslag.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet² og gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 6.³ Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Miljø- og Fødevareklagenævnet

Toldboden 2
8800 Viborg
Nævnets e-mail:
mfkn@naevneneshus.dk

NÆVNESES HUS

Tlf.: 72 40 56 00
CVR-nr.: 37795526
www.naevneneshus.dk

¹ Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

² Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet som senest ændret ved lov nr. 640 af 11. juni 2024 om ændring af lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

³ Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 1. maj 2025 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af Dansk Botanisk Forening.

Klager har navnlig anført, at

- der ikke foreligger særlige omstændigheder, der kan begrunde en lovliggørende dispensation,
- det udførte ikke er naturforbedrende, har ikke en offentlig værdi, og tjener ikke et værdifuldt almennyttigt formål,
- en dispensation vil skabe en uheldig og uønsket præcedens, og
- kommunens vurdering af det ansøgtes påvirkning på bilag IV-arter er mangelfuld.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.3.

2. Sagens oplysninger

2.1 Ejendommen og området

Det omhandlede areal ligger i landzone i den nordøstlige del af matr.nr. 2m Remmerslund By, Hedensted. De omhandlede forhold er foretaget i den nordøstlige del af matriklen, i og ved en sø.

Det fremgår af Danmarks Arealinformation,⁴ at den omhandlede sø er vejledende registreret som beskyttet sø efter naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 1. Søen, som også er beliggende på nabomatriklen matr.nr. 4t Remmerslund By, Hedensted, dækker samlet et areal på ca. 2.926 m².

Nærmeste Natura 2000-område er nr. 78 Skove langs nordsiden af Vejle Fjord, som ligger ca. 7 km fra det omhandlede areal.

Af sagens oplysninger fremgår det, at søen på nabomatriklen, matr.nr. 4t Remmerslund By, Hedensted, der er ejet af Naturstyrelsen, grænser op til statsligt ejet fredskov.

2.2 Den påklagede afgørelse

Hedensted Kommune har den 9. april 2025, i medfør af naturbeskyttelseslovens § 3, jf. § 65, stk. 2, meddelt lovliggørende dispensation til en solitært placeret hytte på 8 m² med 25 m² terrasse, opført i 2018, samt terrænregulering i beskyttet sø på matr.nr. 2m, Remmerslund By, Hedensted. Kommunen har samtidig meddelt landzonetilladelse, hvorfor kommunen ikke vil foranledige det ulovlige forhold efter vandløbslovens § 69 bragt i orden.

Dispensationen fra naturbeskyttelseslovens § 3 er meddelt på vilkår om:

1. at det vises med skilt på hytten at hytten må anvendes af offentligheden og har et rekreativt formål,

⁴ Link til Arealinformation på Danmarks Miljøportal: <https://danmarksarealinformation.miljoeportal.dk/?viewer=distribution>.

2. at vask med afløb fjernes.

Ansøgningen omhandler tilladelse til en allerede opført hytte på 8 m² med en terrasse på 25 m². Af sagens oplysninger fremgår det, at ansøger har opsat hytten til eget brug. Det fremgår endvidere, at Hedensted Kommune i 2019 modtog en henvendelse fra Naturstyrelsen vedrørende den omhandlede hytte. På det tidspunkt formodedes det, at byggeriet var opført på matr.nr. 4t Remmerslund By, Hedensted, ejet af Naturstyrelsen. Senere viste en berigtigelse af de matrikulære forhold, at hytten var opført på matr.nr. 2m Remmerslund By, Hedensted.

Det fremgår af afgørelsen, at sagen har været behandlet i Hedensted Kommunes Udvalg for Teknik & Miljø, den 15. januar 2025. Af dagsordenspunktet for udvalgs mødet fremgår det, at forvaltningen indstillede afslag på lovliggørelse af hytten, og at hytten med terrasse og terrænændring påbydes fjernet. Udvalget for Teknik & Miljø fulgte ikke forvaltningens indstilling, og besluttede at meddele tilladelse med vilkår om offentlig adgang.

I afgørelsen har Hedensted Kommune lagt til grund, at søen er beskyttet. Kommunen har vurderet, at de forhold, at der er gravet i søens brink, hvor hytten er placeret, og at der er placeret bærende stolper for terrassen i selve søen, udgør tilstandsændringer. Endvidere har kommunen vurderet, at det forhold, at der er etableret et udløbsrør fra en monteret vask placeret ved hytten, kan medføre en ændring af tilstanden. Yderligere har kommunen på baggrund af luftfotos vurderet, at der er foretaget en gennemgribende oprensning mellem 2008 og 2010, som udgør en tilstandsændring af søen.

Hedensted Kommune har vurderet, at der foreligger særlige omstændigheder, der kan begrunde en lovliggørende dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 2, jf. § 3. Kommunen har henvist til, at særlige tilfælde kan være, hvis der er tale om rekreative faciliteter med det formål at sikre befolkningen adgang til naturen. Kommunen har derfor stillet vilkår om, at der skal være offentlig adgang til hytten, og at det skal vises ved skiltning.

Herudover har Hedensted Kommune bemærket, at søen grænser op til statsligt ejet fredskov, hvor der er fri adgang for offentligheden, og at det derfor vil være af rekreativ værdi, at offentligheden har adgang til hytten.

Hedensted Kommune har dertil vurderet, at det i sagen omhandlede ikke vil have indflydelse på Natura 2000-områdernes udpegningsgrundlag, og at projektet ikke vil forringe levevilkårene for dyre- og plantearter omfattet af habitatdirektivets bilag IV.

2.3 Klagers indhold

Klager har anført, at klagen vedrører Hedensted Kommunes lovliggørende dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til bibeholdelse af 25 m² terrasse inklusive trappe samt terrænregulering i og ved et beskyttet vandhul.

Ifølge klager har den etablerede terrasse og trappe i vandhullets brinkzone, med forudgående modellering af brinkzonens terræn samt nedgravning af terrassekonstruktion (stolper) og afløbsrør fra hyttens vask i vandhullet, ikke medført en positiv påvirkning af naturtilstanden i det beskyttede vandhul. Det er dermed klagers opfattelse, at dispensationen er i konflikt med naturbeskyttelseslovens beskyttelseshensyn.

Endvidere har klager anført, at projektet har forstyrret vandhullets naturlige brinkzone, som før arbejdets udførelse var dækket af sammenhængende vegetation. Det er klagers opfattelse, at trækonstruktionen, trappen og den etablerede plads vest for terrassen, umiddelbart op ad brinkzonen, har forringet brinken og søen som levested for de planter og dyr, der naturligt forekommer i og ved vandhullet. Klager har dog bemærket, at det ikke fremgår af afgørelsen, hvilken naturtilstand søen har, hvilket efter klagers opfattelse er en væsentlig fejl.

Yderligere er det klagers opfattelse, at det ikke fremgår af afgørelsen, at den etablerede terrasse kommer til at få en værdi for offentligheden, der kan begrunde en lovliggørende dispensation. Terrassen, trappen og det modellerede terræn op ad vandhullets brinkzone vest for terrassen er alene etableret for ejendommens lodsejer. Det er ligeledes klagers opfattelse, at ophold ved søen vil give en god oplevelse af søen, hvorfor det ikke er nødvendigt at tilbyde den brede offentlighed ophold ude over søen.

Klager har derudover påpeget, at en lovliggørende dispensation til bibeholdelse af en terrasse, der ikke tjener et værdifuldt almennyttigt formål, strider mod Miljø- og Fødevareklagenævnets praksis.

Om bilag IV-arten stor vandsalamander har klager anført, at Hedensted Kommune ikke har beskrevet, hvorvidt det etablerede har påvirket søen som yngleområde og de omkringliggende arealer som rasteområde for arten, og dermed om der er sket en forringelse af områdets samlede økologiske funktionalitet for stor vandsalamander. Klager har endvidere anført, at det ikke fremgår af afgørelsen, hvorfor bilag IV-arten spidssnudet frø ikke er påvirket af det etablerede projekt.

Det er dertil klagers opfattelse, at en dispensation vil skabe en uheldig og uønsket præcedens for den fremtidige administration af § 3-beskyttede områder.

Klager har samlet anført, at der ikke foreligger særlige omstændigheder, der kan begrunde en dispensation.

Klager har i øvrigt bemærket, at landzonetilladelse til en hytte og terrasse uden tilknytning til anden bebyggelse strider mod praksis inden for landzonebestemmelserne, og det er derfor klagers holdning, at der burde have været meddelt afslag på lovliggørende landzonetilladelse. Yderligere er det klagers opfattelse, at anlæg af en fast konstruktion i 2 m-bræmmen langs vandområder, der krydser skel, er i konflikt med vandløbslovens bræmmebestemmelser, jf. vandløbslovens⁵ § 69.

2.4 Hedensted Kommunes bemærkninger til klagen

Hedensted Kommune har den 12. maj 2025 henvist til, at sagen har været behandlet i Udvalget for Teknik og Miljø.

Dernæst har Hedensted Kommune bemærket, at søen kan genfindes tilbage til 1954 på luftfotos og på de høje og lave målebordsblade fra 1800-tallet og 1900-tallet. Sammenholdt med en gennemgang af luftfotos fra 1954 til 2024 og fotos fra besigtigelsen, som viser vådbundsplanter og sammenhængende vegetation på brinkerne, har kommunen vurderet, at søen er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Endvidere har Hedensted Kommune på baggrund af en gennemgang af luftfotos vurderet, at søen er delvist tilgroet, og at den i 2010 blev oprenset og ryddet for vegetation. Kommunen har henvist til et vedlagt foto og anført, at søen vurderes at være næringsrig på grund af forekomst af dunhammer i kanterne og algevækst.

Herudover har Hedensted Kommune anført, at der i 2023 er registreret et moseområde sydvest for søen med ringe naturkvalitet. Da der er krat og bevoksning i nærheden, vurderes det, at søen kan være yngle- og rastested for bilag IV-arten stor vandsalamander og også andre padder, men det er ikke nærmere undersøgt. I 2024 er stor vandsalamander fundet ca. 500 m sydvest for søen, jf. Arter.dk. Der er udbredelsesområde for stor vandsalamander og spidssnudet frø, men arterne er ikke blevet fundet i eller tæt ved søen. Der er fundet mange forskellige guldsmedearter i området omkring søen, jf. Naturbasen. Kommunen har vurderet, at søen kunne være et vigtigt levested for vandinsekter. Endvidere har kommunen bemærket, at udladning af spildevand og forstyrrelser ved det pågældende byggeri på de omkringliggende arealer vurderes at være en forringelse af områdets samlede økologiske funktionalitet for padder.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets prøvelse

Det fremgår af § 11, stk. 1, 1. pkt., i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over.

Det følger endvidere af § 11, stk. 2, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse til de væsentligste forhold.

⁵ Lovbekendtgørelse nr. 1217 af 25. november 2019 om vandløb.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i denne klagesag fundet anledning til at behandle om der kan meddeles lovliggørende dispensation til terrasse, trappe og terrænregulering fra naturbeskyttelseslovens § 3.

3.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

3.2.1 Det retlige grundlag

Det følger af naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 1, at der ikke må foretages ændring i tilstanden af naturlige søer, hvis areal er på over 100 m².

Efter naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 2, kan der i særlige tilfælde meddeles dispensation fra forbuddet i § 3.

Det følger af bemærkningerne til naturbeskyttelsesloven,⁶ at der skal foreligge særlige omstændigheder, før der kan meddeles dispensation til foranstaltninger, som ændrer tilstanden i de beskyttede naturtyper, når ændringerne er væsentlige eller i strid med ønsket om at opretholde de pågældende naturtyper som sådanne, idet reglerne er udtryk for en generel samfundsmæssig interesse i, at de beskyttede naturtyper opretholdes. En væsentlig jordbrugs- eller anden almindelig økonomisk interesse er således ikke i sig selv tilstrækkelig til at begrunde en dispensation. Der må, for at et indgreb i områdets tilstand eventuelt kan accepteres, tillige være tale om et område, som ud fra naturbeskyttelsesmæssige hensyn vurderes som uden særlig interesse, eller om et indgreb, der i sig selv ikke skønnes at medføre nogen afgørende forrykning af tilstanden i området. Derudover forudsættes det, at en dispensation ikke vil skabe en uheldig og uønsket præcedens for den fremtidige administration af § 3-beskyttelsen i området.

Der skal ved vurderingen af, om der kan gives dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3, foretages en konkret vurdering af, om der gør sig sådanne særlige omstændigheder gældende, at det kan begrunde en dispensation. I den forbindelse skal der foretages en konkret afvejning af den beskyttelsesinteresse, som loven værner, over for de interesser, der ligger til grund for ansøgningen.

Hensynet til rekreative interesser, herunder et ønske om en forbedring af befolkningens mulighed for friluftsliv, kan indgå i den samlede vurdering af et ansøgt projekt, men prøvelsen bør tage udgangspunkt i, om projektet vil medføre afgørende forandringer af beskyttede naturværdier eller en uhensigtsmæssig præcedens i strid med de hensyn, der skal varetages med beskyttelsesordningen.

Miljø- og Fødevareklagenævnets praksis er i overensstemmelse med lov-bemærkningerne restriktiv.

Spørgsmålet om, hvorvidt dispensation til en allerede gennemført tilstandsændring bør meddeles, skal som udgangspunkt behandles, som om indgrebet ikke havde fundet sted.

⁶ Lovforslag nr. 70 fremsat den 24. oktober 1991, bemærkningerne til §§ 3-7, afsnit 7.

3.2.2 Om der kan meddeles lovliggørende dispensation til terrasse, trappe og terrænregulering fra naturbeskyttelseslovens § 3

Miljø- og Fødevareklagenævnet konstaterer indledningsvis, at Hedensted Kommune ved afgørelsen har lagt det til grund, at der er tale om en beskyttet sø, og at forholdene udgør dispensationskrævende tilstandsændringer efter naturbeskyttelseslovens § 3. Nævnet har ikke fundet grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at der ikke er tale om et sådant særligt tilfælde, der kan begrunde en lovliggørende dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til terrasse, trappe og terrænregulering.

Ved vurderingen har Miljø- og Fødevareklagenævnet lagt vægt på, at det udførte udgør et væsentligt indgreb i beskyttet natur, ikke er naturforbedrende, og at det alene er opført til at tilgodese private rekreative interesser, hvilket ikke i sig selv kan begrunde en dispensation. Nævnet har endvidere lagt vægt på, at praksis er restriktiv, og den uønskede præcedensvirkning, som en dispensation vil kunne medføre i andre lignende sager om etablering af anlæg i beskyttet natur.

Som følge af Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse om ændring til afslag på lovliggørende dispensation, har nævnet ikke fundet anledning til at tage stilling til det af Hedensted Kommune behandlede vedrørende Natura 2000-områder og bilag IV-arter.

Det af Hedensted Kommune i afgørelsen anførte om offentlighedens mulighed for anvendelse af hytten i forbindelse med besøg i fredskov på nabomatriklen, og vilkår om skiltning heraf på den solitære hytte beliggende på lodsejers ejendom, kan ikke føre til et andet resultat. Nævnet kan således ikke tiltræde, at det udførte på den baggrund udgør et særligt tilfælde, der undtagelsesvist ville kunne begrunde en dispensation, som der ellers ikke vil være grundlag for. Nævnet bemærker i øvrigt, at det af sagens oplysninger fremgår, at lodsejer tidligere har frabedt sig, at hytten bliver offentlig tilgængelig.

3.3 Gebyr

Som følge af afgørelsen tilbagebetales det indbetalte klagegebyr, jf. gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 2, nr. 1.

3.4 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

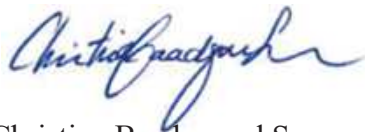
Miljø- og Fødevareklagenævnet ændrer Hedensted Kommunes afgørelse af 9. april 2025 om lovliggørende dispensation til terrasse, trappe og terrænregulering i beskyttet sø på matr.nr. 2m, Remmerslund By, Hedensted, beliggende Remmerslundvej 32, 8722 Hedensted, til et afslag.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

Denne afgørelse gøres tilgængelig for Hedensted Kommune (Klima, Miljø og Byg, sagsnr. 01.03.03-K02-2-19) samt for klager via klageportalen. Afgørelsen sendes desuden til eventuelle andre parter i klagesagen.

Afgørelsen vil blive offentliggjort på <https://mfkn.naevneneshus.dk>. Personoplysninger vil blive anonymiseret.

Miljø- og Fødevareklagenævnet beklager den lange sagsbehandlingstid.

Christina Baadsgaard Sørensen
Stedfortrædende formand